

At yarışlarında 9. koşu

Elazığ at yarışlarında 9.koşu, bugün gerçekleştirilecek. Programda 8 koşu yer alıyor. Koşularda, 90 safkan yarışacak. Covid-19 ile mücadele kapsamında Yurtbaşı at yarışları bu yıl seyircisiz olarak yapılıyor.

Haber: Abdolvahap

ÇELİKEL

10 Haziran Çarşamba günü sezon açılışı yapılan Elazığ at yarışlarında 2020 Yarış Sezonunun 9. koşusu bugün Yurtbaşı Hipodromu'nda yapılacak.

90 SAFKAN START ALACAK

Çarşamba günleri koşulan Elazığ at yarışlarında Sezonun 9. yarış gününde programda 8 koşu yer alırken, 90 safkan start alacak. Bugün herhangi bir özel koşunun bulunmadığı Elazığ At Yarışları saat 17:45'te başlayacak. Altılı Ganyan ise saat 19:00'da koşulacak. 9. Yarış Gününde kazanan at sahiplerine 365 Bin TL yarış ikramiyesi ve yetiştiricilik primi dağıtılacak.

Covid-19 ile mücadele kapsamında Yurtbaşı at yarışları bu yıl seyircisiz olarak yapılıyor.

Elazığ Hipodromu'nda 9. yarış günü

10 Haziran Çarşamba günü sezon açılışı yapılan Elazığ At Yarışları'nda 2020 Yarış Sezonu'nun 9. Koşusu bugün Yurtbaşı Hipodromu'nda gerçekleştirilecek. Çarşamba günleri koşulan Elazığ At Yarışları'nda sezonun 9. Yarış gününde programda 8 koşu yer alırken, 90 safkan start alacak. Bugün herhangi bir özel koşunun bulunmadığı Elazığ At Yarışları saat 17.45'de başlayacak.

Altılı Ganyan ise saat 19.00'da koşulacak. 9. Yarış Günü'nde kazanan at sahiplerine 365.000 Bin TL Yarış İkramiyesi ve Yetiştiricilik Primi dağıtılacak. Covid 19 ile mücadele kapsamında At yarışları bu yıl seyircisiz olarak yapılıyor. (Spor Servisi)

Karacabey tayları satışa çıkıyor

Karacabey Tarım İşletmesi Müdürlüğü yetiştirmesi 2018-2019 doğumlu safkan Arap tayları, 11 Ağustos Salı günü saat 13.00'te TİGEM'in Karacabey Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nde satışa

sunulacak... Açık artırma usulü ile yapılacak satışta 55'i dişi, 27'si erkek toplam 82 baş safkan Arap tayı alıcıların huzuruna çıkacak. Satışlar TJK TV ve TAY TV'den canlı olarak yayınlanacak.

RÜZGAR GİBİ GEÇENLER – 11

DEVİR! GERÇEK DEĞERİNİ BİLEMEDİĞİMİZ ŞAMPIYON

Devir; Çaldıran, Ankara, Türkiye Jokey Kulübü koşularının yanı sıra, 2'şer kez Fatih Sultan Mehmet, Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığı gibi 9'u grup 1 olmak üzere 15 açık koşu kazanan bir at.

GAZİ KOŞUSU'NUN DA ARALARINDA BULUNDUĞU ÜÇ GRUP 1 KOŞUYU DA İKİNCİ TAMAMLADI. 1992 YILINDA ÜST ÜSTE DÖRT GRUP 1 KOŞUDA DA TÜM RAKİPLERİNİ GERİDE BIRAKTI.

SPOR ARENA PLUS

REŞAT KÖSEM

SİZLERE aktardığımız öykülerin kahramanlarını, onların **'hayatlarına dokunan'**, kişilerden öğrenip derliyoruz. Bu nedenle bana **'ulak'** diyebileceğinizi de sık sık tekrarlıyorum. Ulak; haberci, haber götüren kişi demek. Bu kez kahramanımız Devir olunca, ulak ben miyim, yoksa **Zekeriya Aydın** mı karar sizin.

Devir'in öyküsü, bundan 36 yıl önce, anası Hexgreave Elite'in alımıyla başlıyor. Kısağın alımı ve sonrasında Devir'in babası Kalaglow'a aşımı **Daive Franco** ile ekünün antrenörü ve yöneticisi **Zekeriya Aydın** in ortak kararı.

Devir yarış hayatını noktalayalı 26, üç kez koşabildiği son iki yılını saymazsak 28 yıl olmuş. 50 ve üzeri yaştakiler için değil ama hipodromlardaki daha genç dostlarımıza **'Devir'** desek, **"Hangi devir"** diye sorar ya da **"Geçti o devirler"** diye yanıt verirler... Sözümlüz öncelikle, onu izleyemeyenlere.

Devir; Çaldıran, Ankara, Türkiye Jokey Kulübü koşularının yanı sıra, 2'şer kez Fatih Sultan Mehmet, Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığı gibi 9'u grup 1 olmak üzere 15 açık koşu kazanan bir at. Gazi Koşusu'nun da aralarında bulunduğu üç grup 1 koşuyu da ikinci tamamladı. 1992 yılında üst üste dört grup 1 koşuda da tüm rakiplerini geride bıraktı.

"Devir iyi attı ama jenerasyonunda bir boşluk yaşandı, şampiyonluğu tartışılır" diyenlere katılmak olanaksız. Çünkü 1987 yılı Gazi Koşusu birincisi Mehter,

1988 Top Image, 1989 Golden Prince, 1990 Gazi Koşusu üçüncüsü Cartekitt, 1991 Gazi Koşusu birincisi Abbas ve ikinci Native Procida, 1992 Gazi Koşusu birincisi Prestige her mesafede çoğu kez geçtiği rakipleriydi. Bu nedenle, "Devir gibi bir at uzun yıllar gelmedi" demek daha doğru olacak.

Onunla birlikte büyük başarıları imza atan jockey **Mümin Çılgın** da farklı düşünmüyor:

"Devir'e tayfığında ben biniyordum. Kraliçe'yi kaybettik ama Çaldıran'ı kazandık. Çok iyi bir attı. 3 ve 4 yaşlarında binemedim. 5 ve 6 yaşlarında yine ben binmeye başladım. En beğendiğim şampiyon atlardan birisiydi. Devir sadece jenerasyonun boşluğunu değerlendirerek sivrilmeyen, uzun yıllar koştu. Gelmiş geçmiş büyük atlardan birisi..." "Devir daha fazlasını yapabilir miydi?" dersiniz, o başka... Daha doğrusu, bu sorunun yanıtını öykünün sonunda sanırım bulacaksınız.

Gelin Devir'in öyküsüne bir ilkle, **'unutulmayan'** uluslararası koşularıyla başlayalım...

1990 yılı TJK Çalışma Raporu'nda şöyle yazıyor:

"Yarış atlarının gerek dış ülkelerden ülkemize ve gerekse ülkemizden dış ülkelere serbestçe gidip gelmeleri konusunda 30 yıldır yapılan çalışmalar semeresini vermiş ve bu konu halledilmiştir. Ancak, bu konu mevsim sonunda neticelendiğinden 1990 yılında yapılmış olan enternasyonal koşuların birine yalnız Yugoslavya'dan bir at iştirak etmiştir. 1991 yılı programına konulan 5 adet enternasyonal koşuya, daha fazla atın iştirak edeceğini ümit etmekteyiz."

BOKSÖRLÜKTEN JOKEYLİĞE!

Raporda da belirtildiği gibi, ülkemizdeki uluslararası koşular 1990'dan itibaren üç yarışla

başladı. Gerekli düzenlemeler yetişmeyince, ilk 2 koşuya yabancı atlar katılmadı. Bunlardan Fatih Sultan Mehmet Koşusu'nu da Devir kazanmıştı. 30 Eylül günkü 1600 metre mesafeli İstanbul Koşusu'nda Yugoslav atı Magrana, Gizmo ile Devir'i geride bırakarak birinciliğe uzandı. Magrana başta İtalya olmak üzere, bazı batı Avrupa ülkelerinde listede ve grup 3 yarışlar koşan bir isimdi. Jokeyi **Pall Kallaj** in ise ilk mesleği boksörlük. Sanırım dayak yemeden de spor yapıp, para kazanabileceğini anlayınca jokeyliği seçmiş! Magrana ve Pall Kallaj sonraki yıllarda da ülkemize geldiler.

Uluslararası koşulara **'aslında'** kazanarak başlayabildik. Gizmo, bu yarışından 8 gün önce 2800 metre mesafeli Ankara Koşusu'nu kazanmıştı. Bu durum uluslararası koşu için bir handikapı ama her at sahibinin önceliği de bence aynı olurdu. Semirral Bilbaşar da böyle yaptı. Çünkü Ankara Koşusu, klasik...

Bir yıl sonranın 5 uluslararası koşusuna yurt dışından 16 at geldi. Fatih Sultan Mehmet Koşusu'nda Audio ile Magrana ilk iki sırayı paylaşırken, **'bizim'** Southern Dancer üçüncülüğe kaldı. Bir gün sonraki Boğaziçi Koşusu'nda da ilk 2 sırayı Maraakiz ile Wacio aldı, bu kez Shetland üçüncü. Deyim yerindeyse **'yabancılar bize top göstermiyor'**, bizler de buna 'hafif hafif bozuluyorduk.

Özdemir Atman, Şerafettin Gedik gibi işi bilen büyüklümüz; **"Japonlar 1981 yılında başlattıkları Japan Cup'ı kazanmak için üç yıl beklediler, sabretmek gerek"** diyorlardı.

Sıra 1991 sezonunun **'ikinci seans'** diyebileceğimiz İstanbul Koşusu ile bir gün sonraki Türkiye Jokey Kulübü Koşusu'na gelmişti. 1600 metrelik İstanbul Koşusu'na bizim atları sürekli geçen Audio ile Magrana yetmezmiş gibi, Almanya ve Fransa'da koşan Graveron, İngiltere'de koşan Second Star da gelmişti.

Bizden de, daha önce bu rakipler arasında şansını deneyen Devir, Southern Dancer, Playboy

MÜMİN ÇILGIN, BÜYÜK BAŞARILARA İMZA ATTIĞI DEVİR İÇİN ŞUNLARI SÖYLÜYOR: "ÇOK İYİ BİR ATTİ. DEVİR SADECE KENDİ JENERASYONUNUN BOŞLUĞUNU DEĞERLENDİREK SIVIRILMEDI, UZUN YILLAR KOŞTU. GELMİŞ GEÇMİŞ İYİ ATLARDAN BİRİYDİ."

AT YARIŞI

İ ve Calandra gibi iyi atlar vardı. TJK Koşusu'ndaki 8 atın ise 6'sı yurt dışından. Bir buçuk ay önceki Boğaziçi Koşusu'nun ikincisi Wacio ile merakla bekleediklerimiz; Farisi ve Kashan. Farisi, iki yaşlı döneminde Sir Michael Stoute'un İngiltere'de, sonraki yıl Alain Dupré'nin Fransa'da antrene ettiği safkan. Listed ve grup koşularında plaseleri var. Yine Fransa'dan gelen, Şeyh Mohammed'in baş altı atlarından Kashan. Onun da listede koşusu birinciliği ve grup 2 plasesi var. Antrenörü de başta Aga Khan olmak üzere ünlü ekünlerle çalışan Andre Fabre. Rakip firmalar güçlü. Diyeceğim o ki; ufukta yine 'kendi hesabımıza' bir birincilik görünmüyordu.

Devir hafta sonunun iki koşusuna da kayıtlıydı. "Herhalde birini seçerler" dedik, öyle olmadı. İki gün art arda koşmaya yönetmelik izin verdiği için, Devir'in iki koşusuna da jockey Mümin Çılgin dek-lare edilince 'büyük olasılıkla cumartesi koşup, pazar günü rapor alırlar' diye düşündük ama öyle de olmadı. Bakın nasıl oldu?

7 EYLÜL 1991
CUMARTESİ...

1600 metre mesafeli İstanbul Koşusu'nda gözler, Audio ile Magrana'nın üzerindeydi. Aristocrat koşuya hayli geç başladı. Bu arada Audio'nun da üç boy startta kalması, 'doğruyu söylemek gerekirse' hoşumuza gitmedi değil. Playboy I ile Calandra beklendiği gibi hızlı başladılar, Calandra daha da hızlanarak koşunun liderliğini aldı. 1400'de Calandra iki boy önde, Playboy I, Magrana, Second Star, Southern Dancer, Devir ve Audio sonraki sıraları paylaşıyorlardı. 600'de liderlik el değiştirdi ve Playboy I öne geçti. Son 400'de Playboy I az farkla lider, pistin ortasından Magrana, dışından Devir sprinte başladılar. Audio da bariyer dibinden, öndekilere sokulmağa çalışıyordu. Bizleri soracak olursanız; "Audio şapkadan taşan çikaramazsa, herhalde Magrana kazanacak" diyoruzduk.

Son 200'de garip bir şey oldu... Önerde giden Magrana'ya bu tempo sert gelince, 'resmen' dağıldı ve genilemeye başladı. Audio da startta verdiği avansı geri almak için uğraşmaktan, belli ki gücünün çoğunu tüketmiş, 'meydan' resmen bizim atlara kalmıştı...

Devir, jockeyi Mümin Çılgin'in 'milimetrik' binışıyle kazanan olurken, Ahmet Atçı'nın bindiği Playboy I de ikincilikte rahatı. Diğer sıraları Audio ile Graveron paylaştılar. Gün bizim günümüzdü... 30 yıl önceki coşkuyu şimdi 'yazıyla' anlatabilmek kolay değil, yaşamak gerek. Yalnız sunu söyleyebilirim. Southern Dancer'la tabela dışında kalan Ekrem Kurt'un, sol kolunun altında eyeri, sağ eliyle de Devir'i 'seyis' gibi 'yedekleyerek' winner circle'a getirişi unutulmaz. Doğrusu şaşırmıştık...

Koşu öncesi padoğa geldiğinde el sıkıyay, taktik almayı pek sevmeyen 'Koca' Ekrem Kurt, kazanan atı yedeklemiş getiriyordu. Mümin Çılgin ile Ahmet Atçı atlarından indikten sonra da onları tek tek kutladı. Bizi boş verin, onun sevincinin büyüklüğünü varın siz hayal edin...

Protokol tribününde neler olduğunu da Zekeriya Aydın'dan öğrenelim:

"O zamana kadar yabancılar gelir, kazanıp giderlerdi. Cumartesi günü bir Türk atı ilk defa Enternasyonal yarışını kazanıyor. Şeref Tribünü karıştı. Bazıları cama çarpmış gibi oldular (!) İkinci Hikmet Ataman Bey'in atı oldu. Yarışı biz bozduk, misafir atlar bozuldu."

Önceki yıl büyük bir yıkım yaşayarak yarış pistlerinden uzaklaştırılan, daha sonra yargı kararıyla yeniden sahaya dönen Devir, böyle bir başarıya imza atıyordu...

VELİEFENDİ
BİR GÜN SONRA

Demim ya, Devir'in Pazar günü 2400 metrelik koşudan silineceğine kesin gözüyle bakılıyordu, koşacağını öğrenince hepimiz şaşırдық. Bu gelişme Paris Turf yazarı Henri Diacono'yu belli ki çok şaşırttı:

"Devir ilk gün kazandı. Fakat en şaşılacak yanı ertesi gün yine piste çıktı. Ben hayatımda ilk defa böyle bir şey görüyorum. Buna karşın, Devir'in performansı müstesnaydı. Bu İstanbul gezisinde beni en çok etkileyen Devir oldu. Gazetemde yayınlanan haberde, Fransız atlarının ilk üç sırayı almasının yanı sıra Devir'in iki gün üst üste koşmasını da geniş olarak verdik."

Mümin Çılgin da bu konuda şunları söylüyor:

"Devir iki gün üst üste koştu. 'Zekeriya ağabey inşallah cumartesi kazanırız, pazar günü koşturmayalım' dedim. Pazar günü de koştuk dördüncü kaldı. Atçılıkta böyle şeyler oluyor. Bu durum yabancı misafirler arasında da büyük olay oldu."

O günler için pek alışılmış olmayan buna benzer ayrıntıların şimdi yaşadığımız. Örneğin Blue Point, 2019 yılı Ascot Festivali'nde dört gün arayla katıldığı iki grup 1 koşuyu da kazanarak emekliye ayrıldı. Gelecek günlerde bakalım daha neler göreceğiz...

2400 metrelik TJK Koşusu'nun ilk üç sırasını Fransa'dan gelen Wacio, Farisi ve Kashan paylaşmış. Devir beşer kilo verdiği bu üç yaşlı üç rakibine geçilerek bir buçuk boy geride dördüncü kalmıştı. "Devir Bu koşuyu da kazanırdı" demek güç ama fauller onu ikincilikten etti diyebiliriz.

1991 öncesi yaşananları anlatınca, 'kahramanımızın' ne kadar büyük bir iş başardığını göreceksiniz. Gelin en başa dönelim...

Söz Zekeriya Aydın'da:

"Davide Franco ile 1984 yılında Newmarket'e damızlık kısırak almaya gitmiştik. Özdemir Atman kafile reisi, hayli kalabalık bir gruptuk. Kim varsa satış kataloğu elinde bütçesine göre en uygun kısırağı seçmeye odaklanmış. Güvendiği arkadaşlarından fikir alıyor. British Bloodstock Agency (BBA) elemanlarından yardım isteyen de, Özdemir Atman'a danışan da var. Özdemir Atman elinden geldiği kadar yardımcı olmaya çalışıyor. Davide Franco'ya da alması için bir kısırak önermiş."

Davide Franco ile ikimiz padoğun önünde, satış sırası bekleyen kısıraklara bakarak laflıyoruz:

● Zekeriya bizim hiç kır kısırağımız yok. O sırada padoğa iri yapılı bir kır kısırak girmez mi? Ben de:

● Bak iri bir kısırak. Yavruları iyi çıkmaz ise konkura veniriz, (Avram) Barokas gibi basketçi. Sende katalog var, aç bakalım bu kısırağa.

Davide kısırağı buldu. Bir de ne göreyim, Forli var orijiniinde...

● Davide, bu Hyperion soyu. Biz Özdemir Atman ile senelerce Hyperion oğlu Caerlaverock'un yavrularını koştuk. Bunların idmanını biliyorum, alalım istersen.

Özdemir Atman'ın bulunduğu belki daha iyi bir kısırakta ama biz bunu (Hexgreave Elite) aldık. Kamında, Fransa'nın çok hızlı aygırlarından Young Generation'in yavrusu vardı. Kısırağı orada bıraktık ve doğurdu.

Davide'nin arkadaşı acente temsilcileri, aşım için bize Kalaglow'u önerdiler. 1985 yılında ona

"DEVİR İYİ ATTI AMA JENERASYONUNDA BİR BOŞLUK YAŞANDI, ŞAMPİYONLUĞU TARTIŞILIR" DİYENLERE KATILMAK OLANAKSIZ. ÇÜNKÜ 1987 YILI GAZİ KOŞUSU BİRİNCİSİ MEHTER, 1988 TOP IMAGE, 1989 GOLDEN PRİNCE, 1990 GAZİ KOŞUSU ÜÇÜNCÜSÜ CARTEKITT, 1991 GAZİ KOŞUSU BİRİNCİSİ ABBAS VE İKİNCİ NATİVE PROCIDA, 1992 GAZİ KOŞUSU BİRİNCİSİ PRESTIGE HER MESAFEDE ÇOĞU KEZ GEÇTİĞİ RAKİPLERİYDİ. BU NEDENLE, "DEVİR GİBİ BİR AT UZUN YILLAR GELMEDİ" DEMEK DAHA DOĞRU OLACAK.

çekilip gebe olarak, Özdemir Atman'dan alınan Tepetarla'daki haraya getirdik. Simsiyah bir yavru doğdu. İnşaatını benim yaptıracağım yüksek tavanlı, havadar olması için bilhassa pencerelerine çerçeve ve cam konulmayan ahırda kaldı. 6 aylık olduğunda da anasından ayrıldı. Üzeri o kadar çok tüylüydü ki, ayı yavrusu gibi..."

BİR 'DEVİR'İN BAŞLANGICI

Zekeriya Aydın bu tayın adını da bakın nasıl belirlemiş...

"İstanbul ahırlarındaki lokale gittim. **Sadık Eliyeşil, Tümtut Aksungur** ve **İlyas Çökay**, İngiltere'den alınan kısraklar ve foalları beğenmediklerini aralarında konuşuyorlardı. **İlyas Çökay**:

● **Bak Sadık Bey;** devir değişti, Hafız'dan ewelki zamanlar, Hafız'dan sonraki zamanlar, şimdi yani... Devir değişti...

Ben de bu duyumumla aklımda kalan Devir ismini taya verdim. **Daive Franco** da böyle isimleri severdi. Atlarına; Kısınma, Yavaş Ol Kaptan, Taş Bebek gibi isimler koyardı. Hakikaten de Devir, atçılığın bazı noktalarda devrini değiştirdi.

Devir'i koşacak duruma getirmenin kolay olmadığını söyleyen **Zekeriya Aydın**; "Ahırcılığı çok zordu. Duvarın karşına geçip, resmen hu çekerdi. Nasıl becerirse, kaşları kireç içinde kalırdı. Yemliğinin üstünde ön ayaklarıyla trompet çalar, takır tukur sesler çıkarır, hoplar, zıplardı. Rahatlayıp, bu huylarından vaz geçsin diye yandaki ahıra abisi Young Elite'i koyduk. Aradaki duvara da büyük bir pencere açarak onu görmesini sağladık. Bundan sonra biraz daha sakinleşti.

Devir, hızlı galopları ve sprintleri sevmeyen, sinirlenir, o gün ahır ona dar gelirdi. Yanındaki atlara tekme attığı için, uyarı amacıyla kuyruğuna kırmızı kurdele bağlardık. Devir'in yarış hayatı da enteresan hadiselerle doludur. İlk maiden koşusunu kazanışı biraz gösterişli oldu.

Özdemir Atman, Sadık Eliyeşil ve bazı meraklı atçılar, koşu sonrası grup halinde atın yanındaydılar. Ben de nazardan rahatsız olurum. Ertesi gün Devir'i bir hafta sonraki yarışa yazdım. İkinci yarışına favori olarak çıktı ama startta kaldı. Avram Barokas her zaman olduğu gibi bana takılıyordu:

- Bak Zekeriya, bu at senden akıllı..."

Kraliçe II. Elizabeth ve Sakarya koşularını ikinci tamamlayan Devir starttan iyi çıkamadığı 1600 metrelik Çaldıran Koşusu'nu ise, bu yarışın o güne kadar ki en hızlı derecesini, 1:36:91 yaparak kazandı. Pedigri analizcileri, baba hattındaki özelliklerini yarışlarına yansıtabilmesi halinde, bu tayın uzun mesafelerde de başarılı olabileceğini söylüyorlardı.

DEVİR UZUNA GİDER Mİ?

Devir iki yaşlı dönemini yılın tayı olarak tamamladı. Akıldaki soru, gelecek sezon neler yapabileceği idi. Ağabeyi Young Elite, sprinter yavru alan bir aygırın yavrusuydu, anneleri Hexgreave Elite'in de Home Guard yavrusu olması kafaları karıştıyordu. Bunu doğrulayan bir görüş, o günlerde Zekeriya Aydın'a da iletilmiş:

"İstanbul sezonu sonunda **Sadık (Eliyeşil) Bey bana dedi ki; 'Zekeriya, Devir miler, yani 1600'e kadar koşar.' Ben bunu aklımda bir köşesine yazdım. O sene Davide Franco, Aga Khan'ın veterineri Jean Paul Girott'u getirdi. Üçümüz Yeşilyurt Çardak Restoran'da yemekteyiz. Davide'den konuğumuza sormasını istedim; 'Bizim bu taya kısacı, 1600'e kadar koşar, uzuna gitmez diyorlar. Ne düşünürsün?'**

Deneyimli veterinerin yanıtı nettir:

● **Uzun mesafe atları ile kıtsada muvaffak olamazsınız ama kısacı bir atla doğru taktik uygulayarak uzun mesafeli yarışlarda başarılı olabilirsiniz. Atı başta yormayacaksınız.**

Zekeriya Aydın tüm bu söylenenlerin ışığında Devir'i üç yaşındaki zorlu sınavlar için hazırlamağa başladı.

"Kış sezonu için İzmir'e geldik. Kadir Altınöz, o olmazsa başka bir jockeyle her gün iki tur çalıştırdık. Devir'in orijini uzunca mu, kısacı mı malumatım yoktu, sonradan ustalaştık. Ağabeyi Young Elite, Young Generation yavrusu olduğu için kısa mesafe, en fazla 1600 metre koşabiliyordu. Bu arada **Daive Franco**

bana: "**Buradaki arkadaşlarım, Devir'i İzmir yarışlarında görmek istiyorlar**" diyordu. Ben de Devir'i bu

pistte koşturmak istemediğimden, Davide Beyciğim bu at son virajda hızlanınca zorlanır, dönerken pistten çıkıp otoparka gitmesin diye takılıyorum... Devir o yıl İzmir'de koşmadı,

İstanbul'a döndük. Ankara'da da Hipodrom olmadığından bütün yarışlarını İstanbul'da koştu."

İŞLERİN YOLUNDA GİTMEDİĞİ KOŞULAR

İki yaşlı dönemini "**Yılın Tayı**" unvanı ile kapatan Devir'den beklentiler büyüktü. O da bunu boş çıkarılmayacağını gösteren bir başlangıç yaptı. 1400 metrelik Preveze Koşusu ile yaptığı açılış 'tam anlamıyla' muhteşemdi... Starttan 5 boy geç çıktı. 1:22:55 gibi iyi bir dereceyle de Sweet Heart ve Playboy'l'i geride bıraktı. İkinci olan Sweet Heart, koşuyu 1:23.97 ile tamamlamıştı.

Bir ay sonra "**alternatifsiz**" favori olarak girdiği Erkek Tay Deneme Koşusu'nda ise büyük bir şok yaşandı. Devir, starttan hiç çıkmadığı gibi, koşuyu da tamamlamadı. Bu aslında, onun peşine takılan "**talihsizlikler zincirinin**" ilk halkasıydı diyebiliriz.

Yaşananlar; safkan, onun ilgileri ve müşterek bahiste ona güvenenler için olağan şanssızlıklardan biriydi. Ancak ortada teknik hata olmadığı için, herkesin sonucu kabullenmesi gerekirdi. Oyle olmadı.

Tribünün önünde toplanan yarışseverler sonucu protesto etmeye başladı, engelleyen olmayınca da piste girdiler. Benzer durumları çok görmüştük ama inanın böylesine rastlamamıştık. Eylemin haklı bir gerekçeye dayanmadığının sanırız piste girenler de farkındaydı. Piknik alanından çoluğunu, çocuğunu, 'ekmek arası köftesini' kapanlar da aralarına katılınca, ortaya şöyle bir manzara çıktı: Kendini çim piste atanların bir bölümü yerlerde yuvarlanıyor, bir bölümü çocuklarıyla oynayıp, arkadaşlarıyla şakalaşıyor. Bazıları üçer beşer kişilik gruplar halinde oturmuş sohbet ediyorlar. Ayakkabıları elinde çime basmanın tadını çıkarıyorlar. Kendi aralarında sprint koşuları düzenleyenler mi ararsınız, hepsi var. Neyse ki; 30 yıl önce 'mangal' bu kadar moda değildi. Sonuçta koşular biraz gecikti, olaylar da büyümeden tatlıya bağlandı.

Devir'in sonraki durağı, Gazi Koşusu'ydü. Gazi Koşusu'nu izleyenlerin 300'e kadar kazanacak gözüyle baktığı Devir, Eastern Star yavrusu Golden Prince'in ataklarına direnemeyince ikincilikle yetindi. Kazanabilir miydi? Evet... Daha sabırlı, Fransız veterinerin "Yeşilköy de" söylediği gibi, atı koşunun başında yormayan bir taktikle kazanan o olabildi. Gazi Koşusu sonrası, aralarında Cumhurbaşkanlığı, Ankara ve Başbakanlık koşuları da olmak üzere katıldığı beş koşunun dördünü kazanıp sezonu kapattı. Gazi Koşusu ikinciliği atın ilgilerine 'yazılarak', Devir'in şampiyonluğu onaylandı...

DEVİR, 1991'DEKİ ULUSLARARASI İSTANBUL KOŞUSU'NU, JOKEYİ MÜMIN ÇILGIN'IN 'MİLİMETRİK' BİNİŞİYLE KAZANDI. O COŞKUYU ŞİMDİ ANLATABİLMEK KOLAY DEĞİL. YALNIZ ŞUNU SÖYLEYEBİLİRİM... EKREM KURT'UN, DEVİR'İ 'SEYİS GİBİ' YEDEKLEYEREK WINNER CIRCLE'A GETİRİŞİ UNUTULMAZ...

● Zekeriya Aydın anlatıyor: "Devir, hızlı galopları ve sprintleri sevmez, sinirlenir, o gün ahır ona dar gelirdi. Yanındaki atlara tekme attığı için, uyarı amacıyla kuyruğuna kırmızı kurdele bağladık..."

İYİ BAŞLANGIÇ VE SONRASINDA BEKLENMEDİK BİR YIKIM...

1990 yılına geldik... Şampiyon sezona üç birincilik, iki ikincilik gibi iyi bir averajla başlamıştı. Hem de kazandığı koşulardan ikisi, "Devir için mesafe uygun değil" denilen 2000 ve 2200 metrelerdedi. Sonrasını Zekeriya Aydın'dan öğreniyoruz;

"Şerafettin Gedik, Fransa'dan tanıdığı veteriner Pitavy'yi buradaki atlara bakması için Türkiye'ye getiriyordu. Davide Franco'da da yabancı hayranlığı var, Pitavy bizim eküriye de bakmaya başladı. Evet... Tecrübeli bir veteriner hekimdi. O sırada Rhinopneumonitis denilen bulaşıcı üst solunum yolları hastalığı birçok at gibi bizim ekürideki atlara da bulaştı. Devir de rahatsızlandı. Tedavilerini Dr. Pitavy yapıyor. Devir'i tam iyileşmeden, Davide'nin isteği ile Başbakanlık Koususu'na yazdık. Pitavy'nin tavsiyesine göre yapılan tedavi devam ederken, "Yarış koşabilir" denilince Devir'i koştuk. Daha bu konuşun doping kontrolü neticesi ilan olmadan bir yarış daha (Fezvi Çakmak Koususu) koştuk. Ata aynı ilaçlar yine verildi, ikisinden de aynı madde çıktı. Demek ki laboratuvar hata yapmıyordu. Devir'e hasedinden çatlayanlar bayram yapmaya başladılar. At haraya alındı."

Bu olay yanlışlık camiasında 'bomba' etkisi yaratmıştı. Söylentiler, suçlamalar ve yorumları bir yana bırakacak olursak, yalın gerçek: "İki kez yasaklı madde saptanan Devir'in bir daha hiç koşamayacak olmasıydı."

Sistem; atın seyisi, antrenör olarak sorumluluğu üstlenen kişiye ve atı cezalandırıyor, gerçek kusurluları araştırmıyordu bile.

Zekeriya Aydın anlatıyor; "Komiserler Kurulu ifademi almak için beni de çağırdı. Tedavide yabancı veterinerin tavsiyesiyle kullandığımız ilaçları da götürüp, durumu anlattım. Pitavy'nin henüz Türkiye'de olduğunu, isterlerse onu da çağırarak görüşebileceklerini söyledim."

Enfeksiyonu ağır geçiren Devir, bir süre daha Velişefendi'deki tedavisi sonrası Davide Franco'nun Akmeşe'deki harasına gönderildi. Bundan sonra aygırlık yapacaktı. 1991 yılında aşım yaptığı kısırlardan doğan dört yavrusu koştu ve

bunlardan Scandal 8 koşu kazanmayı başardı. Aynı yıl aşım yaptığı Devrim II iki koşu, Devir Bank da bir koşu kazandı.

Artık Devir için yeni bir hayat başlarken, beklenmedik bir gelişme oldu...

BÖYLE BİR SAHAYA DÖNÜŞ DAHA OLDU MU?

Avukat Mustafa Alver'i tanır mısınız? At sahibi ve iyi bir yarışseverdi...

Mesleği gereği yarış ve yetiştiriciliğe ilişkin yasal düzenlemeleri de çok iyi bilen Alver, yol gösterici ve sorun çözücü olarak atçılığa büyük hizmetler verdi. Örneğin yasaklanmış madde (Doping) düzenlemelerindeki yasal boşlukları değerlendirip, yürütmeyi durdurma kararlarıyla, çok sayıda atın cezasını kaldırdı ve yeniden sahalara dönmelerini sağladı. Bu konuda çok sayıda başvuru alınca, dosyaları da avukat arkadaşlarına devretti. Devir'in cezasının kaldırılması da bu şekilde gerçekleşti.

26 Nisan 1991 tarihinde Ankara 3. İdare Mahkemesi'nden, Devir'e verilen koşulara katılmaktan yasaklanma cezası için 90 gün süre ile yürütmeyi durdurma, 9 Temmuz 1991 tarihinde de yine aynı mahkemenin, yasaklanma cezasının iptali kararı alındı.

Devir, ona armağan edilen bu şansını önce Uluslararası İstanbul Koususu birinciliği ile daha sonra da kazandığı prestijli koşularla taçlandırdı.

1991 yılı kasım ayında sezonu kapatan Devir'in, kışı geçirmek için olsa gerek, haraya götürüldüğünü ve 1992 yılı şubat ayında Sak My Best'e aşım yaptığını görüyoruz. Bunu anlamak güç. Sahaya gelen 1993 doğumlu tek yavrusunun olması, bu aşımın bir kaçamak olabileceğini düşündürüyor.

Devir'in en parlak performansı 1992 yılında gösterdiğini söylesek yanlış olmaz. Az ama öz koştu. Mayıs-ekim arası 7 kez start alıp, bu koşulardan 6'sını kazandı. Kazandıklarının arasında; G1 Fatih Sultan Mehmet, G1 Başbakanlık, G1 Türkiye Jokey Kulübü ve G1 Cumhurbaşkanlığı Kousularının olduğunu bir kez daha anımsatmakta yarar var. İzleyenler bilir, öylesine göz alıcı yarışlar yapıyordu ki. İkinci kaldığı Uluslararası Topkapı Koususu'nda da Şeyh Muhammed'in Past Master'ına geçilmiş,

Speaker's House ve Audio'yu geride bırakmıştı.

İki yıl önce yaşanan olayda 'okların' Zekeriya Aydın'a yöneltilmesi belli ki onu çok yıpratmıştı; "Davide Franco'nun koşu ahırlarının yanı sıra harasını da ben idare ediyordum. Koşu ahırları için Tümkut Aksungur'u tavsiye edip, hara ile ilgilenmeye devam ettim. Zaman geçtikçe yapılan hatalar beni daha çok üzmeye başladı. Bu arada, İzmir'de arkadaşlarımla bir temizlik firması kurduk. Banka, hastane gibi yerlerin temizlik işlerini yapıyorduk. Davide, bunun benim için hatalı bir yatırım olduğunu ve iyi para kaybedeceğimi söyleyince, kızdım. 'Ben senin iyiliğin için söylüyorum' dese de ilk fırsatta Davide'den ayrıldım. Sonunda Davide haklı çıktı. Ben hem isimden oldum, hem de Davide'nin dediği gibi zarar ettim..."

1992'nin Devir için 'final sezonu' olduğunu biz söylüyoruz ama 'aslı' böyle değil. 1993 ekim ayında iki kez, 1994 ekim ayında da bir kez koşabildi. Belli ki bunların zorlaması yarışlar, 'beyhude çabalarıydı. "Harada sorunlarından kurtuldu, 1991'deki gibi bir geri dönüş yapabilir" diye düşünülmüş olabilir. Bizler, şampiyonların zirvedeyken piştişlerinden ayrılmasını isteriz. Fakat kararın verecek olanlar, onların sahipleri ve ilgilileridir. Bu nedenle, Devir'in son 2 yıldaki yeniden sahaya dönüşlerinden çok, aynı yıllarda harada da aşım yapması eleştirildi. 1993 yılında aşım yaptığı bir kısırağın, 1994 yılında da aşım yaptığı dört kısırağın yavrularını izledik. Bir safkan, aynı anda hem yarışmacı, hem de damızlık olmamalı.

Gerçi bunun tek örneği Devir değil. Baska atlarımız da bunları yaşayıp, yavrularıyla aynı yarışlarda bile koştular. Neyse ki; yönetmeliklerde yapılan değişikliklerle bunun önüne geçildi. Devir; kendisini anımsatacak yavrular veremedi ama başarılarıyla unutulmayacaklar arasına girdi.

Gelin sözü Zekeriya Aydın'a bırakalım.

Düşündüklerini öylesine yalın biçimde söylüyor ki:

"İşte Devir'in hikâyesi böyle. Size samimi bir itirafta bulunayım. Hem benim yaşadıklarım hem de Devir'in performansı, büyük haksızlıklar içinde geçti. Konuşamıyorum fakat bana anlatabiliyordum. Çok üzgünüm. Hâlâ üzüntüm geçmiyor, katlanıyor aklıma geldikçe. Sözü kısası ben Devir'e hak ettiği ihtimamı gösteremedim. Daha da fazla muvaffak olabilirdi."